

Ανεμοπετάλιο

Τόμ. 5, Αρ. 5 (2025)

Ανεμοπετάλιο

**Βιβλιοπαρουσίαση: «Το σχολείο μας...αφηγείται»
Όταν η ιστορική έρευνα γίνεται παιδαγωγική
πράξη**

Μάγδα Σουλιώτη

doi: [10.12681/anem.42260](https://doi.org/10.12681/anem.42260)

Copyright © 2025, Μάγδα Σουλιώτη

Άδεια χρήσης [##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4##](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4##).

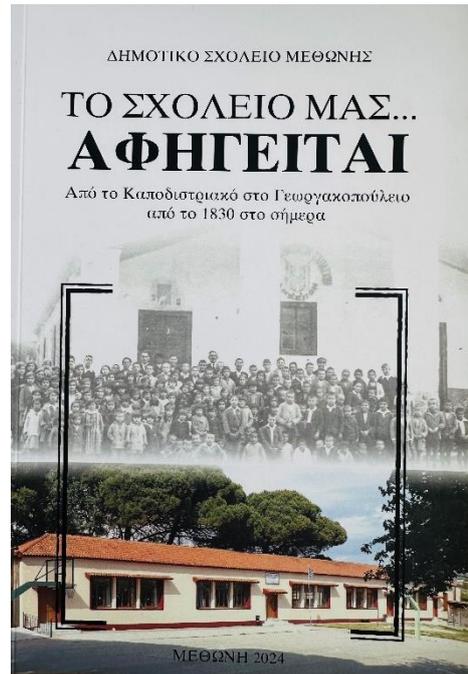
**Βιβλιοπαρουσίαση: «Το σχολείο μας...αφηγείται»
Όταν η ιστορική έρευνα γίνεται παιδαγωγική πράξη.**

Μάγδα Σουλιώτη

Διευθύντρια της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Καλαμάτας
Διδάκτορας της Παιδαγωγικής Επιστήμης EdD
smagdalini@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το άρθρο παρουσιάζει την έκδοση του Δημοτικού Σχολείου Μεθώνης με τίτλο «Το σχολείο μας... αφηγείται» ως ένα εξαιρετικό παράδειγμα παιδαγωγικής πρακτικής και ιστορικής έρευνας. Μέσα από δραστηριότητες που περιλαμβάνουν αρχειακή αναζήτηση και παραγωγή ιστορικών και πολυτροπικών κειμένων, οι μαθητές μετατρέπονται σε μικρούς ερευνητές και αφηγητές της τοπικής τους ιστορίας. Το βιβλίο καταγράφει την πορεία του σχολείου της Μεθώνης από την ίδρυση του πρώτου αλληλοδιδασκτικού σχολείου από τον Καποδίστρια μέχρι τη σύγχρονη εποχή, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν. Το άρθρο υπογραμμίζει τη σημασία της τοπικής ιστορικής έρευνας, ιδίως όταν γίνεται από παιδιά, και αναδεικνύει το σχολείο ως ζωντανό οργανισμό διατήρησης της συλλογικής ταυτότητας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: τοπική ιστορία, παιδαγωγική έρευνα, ιστορική τεκμηρίωση, αλληλοδιδασκτική μέθοδος, σχολικές εκδόσεις, βιωματική μάθηση, Μεθώνη

Πώς μπορεί ένα σχολείο να αφηγηθεί την ιστορία του; Πώς ένα βιβλίο μπορεί να μετατραπεί σε φορέα μνήμης, συλλογικής έκφρασης και βιωματικής μάθησης; Το Δημοτικό Σχολείο Μεθώνης «Γεωργακοπούλειο» μάς προσφέρει μια αξιόλογη απάντηση μέσα από το βιβλίο «Το σχολείο μας... αφηγείται», το οποίο αποτελεί μια καλοφτιαγμένη έκδοση που συνδυάζει την παιδαγωγική έρευνα με την ιστορική τεκμηρίωση και τη δημιουργική έκφραση των μαθητών.

Το βιβλίο ξεκινάει με μια ιστορική αναδρομή στην ίδρυση του πρώτου αλληλοδιδασκτικού σχολείου της Μεθώνης, το οποίο συστάθηκε επί κυβερνήσεως Ιωάννη Καποδίστρια. Η αλληλοδιδασκτική μέθοδος -κατά την οποία οι πιο προχωρημένοι και μεγαλύτεροι σε ηλικία μαθητές βοηθούσαν στη

διδασκαλία των μικρότερων- αποτέλεσε μια λύση στις εκπαιδευτικές ανάγκες της εποχής, επιτρέποντας τη μαζική πρόσβαση των ελληνοπαίδων στη βασική εκπαίδευση παρακάμπτοντας τα περιορισμένα μέσα. Το γεγονός ότι η Μεθώνη υπήρξε από τις πρώτες πόλεις στην Ελλάδα που απέκτησαν αλληλοδιδασκτικό σχολείο μαρτυρά την πολύχρονη εκπαιδευτική της παράδοση.

Στη συνέχεια της έκδοσης παρουσιάζεται η μετεγκατάσταση του σχολείου σε νέο κτίριο, η καταγραφή αρχείων και τεκμηρίων, καθώς και οι μαρτυρίες παλαιών μαθητών του σχολείου. Το έργο εμπλουτίζεται με πλούσιο φωτογραφικό υλικό και αρχειακές αναφορές, ενώ ξεχωριστή εντύπωση προκαλεί το photo novel που δημιούργησαν οι μαθητές. Πρόκειται για μια πρωτότυπη φωτο-αφήγηση (το γνωστό μας φωτορομάντζο) όπου τα ίδια τα παιδιά αναπαριστούν τη λειτουργία του αλληλοδιδασκτικού σχολείου, γεφυρώνοντας έτσι το παρελθόν με το παρόν. Η εμπλοκή των μαθητών γίνεται με βιωματικό τρόπο και δίνει στο έργο πολυτροπικό χαρακτήρα καθώς χρησιμοποιούνται ποικίλοι τρόποι έκφρασης πέραν του κειμένου.

Η αξία του έργου επομένως, δεν έγκειται μόνο στη θεματολογία του, αλλά και στον τρόπο παρουσίασης και εμπλοκής των μαθητών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι συνεντεύξεις που πραγματοποίησαν με τους παππούδες και τις γιαγιάδες τους, μέσα από τις οποίες αναβιώνουν εμπειρίες από το σχολείο άλλων εποχών. Έτσι, η προφορική ιστορία αξιοποιείται ως εργαλείο ενεργητικής μάθησης και ενισχύεται η διαγενεακή σύνδεση.

Η έκδοση περιλαμβάνει επίσης μια συνοπτική αναδρομή στην ιστορία της Μεθώνης -από τη Μυκηναϊκή εποχή έως τις μέρες μας- καθώς και την παρουσίαση των σύγχρονων δράσεων του σχολείου. Η αισθητική του βιβλίου θυμίζει έντονα σύγχρονο περιοδικό. Είναι καλαίσθητο και εκπέμπει ζωντάνια. Περιλαμβάνει επίσης την εφημερίδα του σχολείου, εμπλουτισμένη με άρθρα, ειδήσεις και απόψεις των παιδιών, δραστηριότητα που αποτελεί έναν ακόμα τρόπο έκφρασης και καλλιέργειας της κριτικής τους σκέψης.

Συγκινητικό είναι και το γεγονός ότι το σχολείο αυτό μετρά ήδη 200 χρόνια ζωής περίπου όσα και το ελληνικό κράτος. Προερχόμενη από τη Μακεδονία, όπου η πόλη μου εντάχθηκε στον εθνικό κορμό μόλις το 1912, δεν μπορώ παρά να νιώσω εκτίμηση και σεβασμό απέναντι σε αυτή τη μακραίωνη εκπαιδευτική συνέχεια.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Καλαμάτας θα εντάξει το βιβλίο στη *Μεσσηνιακή Συλλογή* της, η οποία αποτελεί ένα τμήμα της βιβλιοθήκης που είναι αφιερωμένο αποκλειστικά σε εκδόσεις που αφορούν την Μεσσηνία. Εκεί φυλάσσονται σπάνιες και πολύτιμες εκδόσεις που δεν δανείζονται, αλλά μελετώνται στον χώρο της βιβλιοθήκης, επειδή δεν μπορούν να αντικατασταθούν αν χαθούν ή φθαρούν. Η τεκμηρίωση της τοπικής ιστορίας από τους ίδιους τους ανθρώπους του τόπου και μάλιστα από τα ίδια τα παιδιά, είναι κάτι που έχουμε χρέος να διαφυλάξουμε. Η σημασία της τοπικής ιστορικής έρευνας, ειδικά όταν γίνεται από μαθητές, είναι τεράστια. Δεν πρόκειται για απλή καταγραφή ιστορικών γεγονότων, αλλά για πράξη αυτεπίγνωσης. Όταν τα παιδιά ερευνούν και

αφηγούνται την ιστορία του τόπο τους, δεν μαθαίνουν απλώς ιστορία αλλά γίνονται φορείς της ίδιας της ιστορίας. Μαθαίνουν να ακούν, να σέβονται, να δημιουργούν, να νοιάζονται.

Όταν η ιστορική έρευνα γίνεται στα σχολεία, τότε δεν μιλάμε απλώς για εκπαιδευτική πρακτική, αλλά για διαμόρφωση ιστορικής ταυτότητας και συλλογικής μνήμης. Το βιβλίο «Το σχολείο μας... αφηγείται» θα ενταχθεί και θα φυλαχθεί στη συλλογή αυτή ως τεκμήριο με παιδαγωγική και ιστορική αξίας για τον τόπο.

Θερμά συγχαρητήρια αξίζουν στον Διευθυντή κ. Διονύση Ψαλλίδα για την επιμέλεια και το όραμά του, στους δασκάλους που στήριξαν την προσπάθεια και φυσικά στους ίδιους τους μαθητές που μέσα από τη δουλειά τους μάς θυμίζουν ότι όταν το σχολείο θυμάται ανθίζει.